T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/348
KARAR NO : 2021/537
KARAR TR : 18/10/2021

ÖZET:İdari para cezasının tahsili maksatlı düzenlenen ödeme emrinin, tahsil işleminin hukuka aykırılığından bahisle iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.G.
Vekili : Av. D.A.
Davalılar : 1- Karayolları Genel Müdürlüğü
2- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1.Davacı, 2014 yılına ilişkin olarak kesilen karayolları geçiş ücreti ile idari para cezasının tahsili amacıyla düzenlenen ödeme emrinin, tahsil işlemine konu kamu borcunun ödendiğinden bahisle iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Ankara 2. Vergi Mahkemesinin 21/07/2016 tarihli ve E.2016/1348, K.2016/1340 sayılı kararı ile, "*dava konusu ödeme emri içeriği geçiş ücreti ve idari para cezasının 2576 sayılı Kanun'un 6.maddesinde sayılan 'vergi, resim, harç ve benzeri yükümlülük ile bunların zam ve cezaları' kapsamında bulunmadığından, uyuşmazlığın idare mahkemesince çözümlenmesi gerektiğinden"* bahisle davanın görev yönünden reddi ile dosyanın görevli ve yetkili Ankara İdare Mahkemesine gönderilmesine kesin olarak karar verilmiştir.

3. **Ankara 15. İdare Mahkemesinin 13/10/2016 tarihli ve E.2016/3388, K.2016/2788 sayılı kararı ile,** *"6001 sayılı Kanun'un 30.maddesine istinaden verilen idari para cezasına karşı, 5326 sayılı Kanun'un 3/(1)-a maddesi uyarınca aynı Kanun'un 27/(1) maddesinde öngörülen başvuru yolunun geçerli olduğu ve davanın çözümünde sulh ceza mahkemesinin görevli bulunduğu"* gerekçesiyle davanın 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca görev yönünden reddine karar verilmiştir.

4. Ankara Bölge İdare Mahkemesi 9. İdari Dava Dairesinin 11/01/2017 tarihli ve E.2016/271, K.2017/9 sayılı kararı ile, *"2577 sayılı Kanun'un 45/1.maddesi gereği beş bin Türk Lirasını geçmeyen (toplam 330,00-TL) uyuşmazlıkla ilgili verilen kararın kesin olduğu"* gerekçesiyle istinaf başvurusunun incelenmeksizin reddine karar verilmiştir.

5. Davacı, bu kez aynı istemle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

6. Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğinin 29/03/2017 tarihli ve D.İş: 2017/474 sayılı kesin kararı ile,*"5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/1 ve 28/1-b maddeleri uyarınca yasal süreden sonra yapılan başvurunun reddine"* karar verilmiştir.

7. **Yargıtay 19. Ceza Dairesinin 15/04/2019 tarihli ve E.2018/678, K.2019/7169 sayılı kararı ile**, *"vergi dairesince düzenlenen ödeme emrinin iptaline ilişkin davaya bakmakla görevli yargı yerinin idari yargı olduğu ve görev uyuşmazlığının halli için 2247 sayılı Kanun gereğince karar verilmesi gerektiği"* gerekçesiyle, Sulh Ceza Mahkemesinin yukarıda anılan kararının 5271 sayılı Kanun'un 309/4-a maddesi uyarınca kanun yararına bozulmasına karar verilmiştir.

8. **Kahramankazan Sulh Ceza Hakimliğinin 22/08/2019 tarihli ve D.İş: 2019/1121 sayılı kararı ile,** kanunu yararına bozma doğrultusunda, *"oluşan görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine"* karar verilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

9.6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğünün Hizmetleri Hakkında Kanun'un"*Geçiş ücretini ödememe ve güvenliğin ihlali"* başlıklı 30. maddesinin 1. fıkrasında, *"Genel Müdürlük işletimindeki otoyollar ile erişme kontrolünün uygulandığı karayolları için belirlenen geçiş ücretlerini ödemeden geçiş yaptığı tespit edilen araç sahiplerine Genel Müdürlük tarafından, geçiş ücreti ödemeden giriş çıkış yaptığı mesafeye ait geçiş ücretinin dört katı tutarında idarî para cezası verilir."* düzenlemesi getirilmiştir.

10. Aynı maddenin 3. fıkrası şöyledir:

"Bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen idarî para cezaları ile geçiş ücretleri ve ikinci fıkrasında yer alan idarî para cezaları tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenir. Bu sürede ödenmeyen geçiş ücretleri ve idarî para cezaları 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre ilgili vergi dairesi tarafından takip ve tahsil edilir. Vergi daireleri tarafından tahsil edilen geçiş ücretleri, tahsilâtın yapıldığı ayı takip eden ayın sonuna kadar Genel Müdürlük hesaplarına aktarılır."

11. 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 06/12/2006 tarihli ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanır."

12. Aynı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir." liğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.(...)"

13. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16.maddesi şöyledir:

"Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarîpara cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir."

14. Aynı Kanun'un *"İdarî para cezası"* başlıklı 17.maddesinin 4. fıkrası şöyledir:

"Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gereken idarî para cezalarına ilişkin kesinleşen kararlar, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilmek üzere Maliye Bakanlığınca belirlenecek tahsil dairelerine gönderilir. Sosyal güvenlik kurumları ve mahalli idareler tarafından verilen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında aksine hüküm bulunmadığı takdirde, Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendileri tarafından tahsil olunur. Diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen ve Genel Bütçeye gelir kaydedilmesi gerekmeyen idarî para cezaları, ilgili kanunlarında özel hüküm bulunmadığı takdirde genel hükümlere göre tahsil olunur."

15. 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun'un 55.maddesinin 1. fıkrasında, amme alacağını vadesinde ödemiyenlere, 15 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir *"ödeme emri"* ile tebliğ olunacağı düzenlemesi getirilmiştir.

16. Aynı Kanun'un *"Ödeme emrine itiraz"* başlıklı 58.maddesinin 1. fıkrası ise şöyledir:

"Kendisine ödeme emri tebliğ olunan şahıs, böyle bir borcu olmadığı veya kısmen ödediği veya zamanaşımına uğradığı hakkında tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde alacaklı tahsil dairesine ait itiraz işlerine bakan vergi itiraz komisyonu nezdinde itirazda bulunabilir. İtirazın şekli, incelenmesi ve itiraz incelemelerinin iadesi hususlarında Vergi Usul Kanunu hükümleri tatbik olunur."

17. 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu ve Görevleri Hakkında Kanun'un 5. ve 6. maddeleri şöyledir:

İdare mahkemeleri, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derecede Danıştayda çözümlenecek olanlar dışındaki: a) İptal davalarını, b) Tam yargı davalarını, c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklardan hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan idarî sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davaları, d) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler.

Özel Kanunlarda Danıştayın görevli olduğu belirtilen ve İdari Yargılama Usulü Kanunu ile idare mahkemelerinin görevli kılınmış bulunduğu davaları çözümler.

Vergi mahkemeleri: a) Genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin davaları, b) (a) bendindeki konularda 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun uygulanmasına ilişkin davaları, c) Diğer kanunlarla verilen işleri çözümler.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 18/10/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan

Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Murat UÇUR'un, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, 6001 sayılı Kanun uyarınca karayolları geçiş ücreti ile idari para cezası alacağının tahsili amacıyla davacı adına düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılmıştır.

21. Olayda, tahsil işlemine konu ödeme emri içeriğindeki geçiş ücreti ve idari para cezasının davacı tarafından ödendiği iddiasıyla iptalinin istenildiği, bahsi geçen kamu alacağının esasına yönelik bir itirazın bulunmadığı ve görevli mahkemece, salt tahsil işleminin 6183 sayılı Kanun'daki usule uygun olup olmadığının incelenmesi gerektiği, dolayısıyla geçiş ücreti ve idari para cezasından ibaret kamu alacağının esasına yönelik bir inceleme yapılmayacağı değerlendirilmiştir.

22. Bu durumda, söz konusu tahsil işlemine karşı açılan davada, 2576 sayılı Kanun'un yukarıda anılan hükümleri uyarınca idari yargının görevli olduğu kuşkusuzdur.

23.Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Kahramankazan Sulh Ceza Hâkimliğinin 22/08/2019 tarihli ve D.İş: 2019/1121 sayılı başvurusunun kabulü ile, Ankara 15. İdare Mahkemesinin 13/10/2016 tarihli ve E.2016/3388, K.2016/2788 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Kahramankazan Sulh Ceza Hâkimliğinin 22/08/2019 tarihli ve D.İş: 2019/1121 sayılı BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Ankara 15. İdare Mahkemesinin 13/10/2016 tarihli ve E.2016/3388, K.2016/2788 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

18/10/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Muammer	Şükrü	Mehmet	Birol
TOPAL	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN